

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Návrh zákona o nových psychoaktívnych látkach a o zmene a doplnení niektorých zákonov	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy
	☒ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia/ implementácia práva EÚ
<i>V prípade transpozície/implementácie uveďte zoznam transponovaných/implementovaných predpisov:</i>	
Termín začiatku a ukončenia PPK	16.04.2026 – 24.04.2026
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	apríl 2026
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	august 2026

2. Definovanie problému
Návrh zákona o nových psychoaktívnych látkach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) rieši naliehavé problémy spojené s reguláciou nových psychoaktívnych látok, ktoré sa na trhu objavujú čoraz častejšie a predstavujú riziko pre verejné zdravie. V súčasnosti sa zaraďovanie týchto látok do prílohy č. 1 zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 139/1998 Z. z.“) uskutočňuje individuálne pre každú látku, čo je legislatívne náročné a zdĺhavé. Návrh zákona umožní zaraďovanie týchto látok medzi zakázané látky na základe tzv. generického modelu, t.j. podľa príslušnosti k definovaným skupinám látok uvedených v prílohe č. 1 návrhu zákona, čím sa proces zefektívni a zvýši sa ochrana verejného zdravia.
3. Ciele a výsledný stav
Hlavným cieľom návrhu zákona je zabezpečiť efektívnejšiu ochranu verejného zdravia a bezpečnosti prostredníctvom a) zavedenia generického modelu, ktorý umožní zaraďovanie skupín nových psychoaktívnych látok medzi zakázané látky rýchlejšie a systematickejšie, b) zákazu výroby týchto látok a ustanoví jasné pravidlá pre ich evidenciu a kontrolu distribúcie, c) posilnenia transparentnosti a predchádzania nelegálnej výroby a šíreniu látok bez obmedzenia legálneho výskumu.

Výsledný stav po prijatí návrhu zákona bude predstavovať jasný a efektívny regulačný rámec, odlišný od súčasného stavu, kde legislatívny proces zaraďovania látok je zdĺhavý a nedostatočne chráni verejné zdravie.
4. Dotknuté subjekty
Policajný zbor, Finančná správa Slovenskej republiky, Slovenská obchodná inšpekcia, konzumenti, nezákonní výrobcovia, prepravcovia a distribútori týchto látok.
5. Alternatívne riešenia
Pri príprave návrhu zákona boli posudzované viaceré alternatívne riešenia. Nulový variant – zachovanie súčasného právneho stavu bez prijatia novej právnej úpravy. Tento variant bol vyhodnotený ako nepostačujúci, keďže súčasný stav neposkytuje dostatočne efektívne nástroje na pružnú reakciu na vývoj trhu s novými psychoaktívnymi látkami a ich rýchlo sa meniacimi chemickými štruktúrami. Zachovanie súčasného systému individuálneho zaraďovania látok do prílohy č. 1 zákona č. 139/1998 Z. z. s procesným zrýchlením – zvažované bolo ponechanie existujúceho mechanizmu individuálneho zaraďovania jednotlivých látok s cieľom urýchliť legislatívne alebo administratívne procesy. Tento variant bol vyhodnotený ako nedostatočný, keďže by aj naďalej išlo o systém, ktorý nedokáže primerane reagovať na rýchly vznik nových chemických modifikácií látok. Zároveň nové psychoaktívne látky nepredstavujú omamné ani psychotropné látky podľa právneho rámca zákona č. 139/1998 Z. z., a preto by ich regulácia v tomto režime nebola systematická ani primeraná. Novelizovanie zákona č. 139/1998 Z. z. bez prijatia návrhu zákona – posudzovaná bola možnosť úpravy súčasných právnych predpisov bez vytvorenia osobitného regulačného rámca. Tento variant nebol vybraný, keďže by neumožnil dostatočne komplexne zaviesť nový model generickej regulácie a neposkytol by dostatočne samostatný a efektívny mechanizmus regulácie nových psychoaktívnych látok. Užšie vymedzenie regulovaných skupín látok – zvažované bolo obmedzenie regulácie len na vybrané skupiny nových psychoaktívnych látok. Tento variant bol vyhodnotený ako menej účinný, pretože by ponechával priestor na vznik a distribúciu nových chemických štruktúr mimo stanovených skupín. Na základe posúdenia uvedených alternatív bolo ako najvhodnejšie riešenie vyhodnotený návrh zákona zavádzajúci generický model regulácie podľa skupín chemických štruktúr, ktorý umožní efektívnejšiu, systematickejšiu a preventívnejšiu reguláciu nových psychoaktívnych látok.
6. Vykonávacie predpisy
<i>Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov?</i> ☐ Áno ☒ Nie <i>Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne:</i>
7. Transpozícia/implementácia práva EÚ
<i>Uveďte, či v predkladanom návrhu právneho predpisu dochádza ku goldplatingu podľa tabuľky zhody, resp. či ku goldplatingu dochádza pri implementácii práva EÚ.</i> ☐ Áno ☒ Nie

8. Preskúmanie účelnosti

Účelnosť bude preskúmaná do dvoch rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti návrhu zákona Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky na základe vyhodnotenia počtu regulovaných nových psychoaktívnych látok, efektívnosti regulačného mechanizmu, poznatkov aplikačnej praxe a dopadov na ochranu verejného zdravia, ako aj posúdenie potreby rozšírenia okruhu oprávnených orgánov a ďalších zapojených orgánov verejnej moci, najmä orgánov trhového dohľadu, na účely zabezpečenia účinného uplatňovania zákona v praxi.

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.

*** posudzovanie sa týka len zmien v I. a II. pilieri univerzálneho systému dôchodkového zabezpečenia s identifikovaným dopadom od 0,1 % HDP (vrátane) na dlhodobom horizonte.

9. Vybrané vplyvy materiálu

Vplyvy na rozpočet verejnej správy	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☒ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
v tom vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií v prípade vybraných opatrení ***	☐ Áno		☐ Nie
Vplyvy na limit verejných výdavkov	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na podnikateľské prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
z toho vplyvy na MSP	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje:	☐ Áno		☐ Nie
Sociálne vplyvy	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Materiál je posudzovaný podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	☐ Áno		☒ Nie

Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho		☒	
vplyvy služieb verejnej správy na občana	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne

10. Poznámky Návrh zákona môže mať vplyv na subjekty, ktoré v súčasnosti vyrábajú alebo distribuujú nové psychoaktívne látky, vrátane predaja prostredníctvom automatov a cez internet. Keďže ide o nežiadúce protispoločenské činnosti a s vysokým rizikom pre verejné zdravie, návrh zákona nemá vplyv na legitímne podnikateľské prostredie. Návrh zákona nemá priamy pozitívny vplyv na životné prostredie. Zavedením efektívnejšieho mechanizmu regulácie nových psychoaktívnych látok sa obmedzí ich nelegálna výroba a distribúcia, čím dôjde k zníženiu environmentálnych rizík spojených s činnosťou nelegálnych laboratórií, najmä v oblasti neodborného nakladania s chemickými látkami a vzniku nebezpečných odpadov. Vplyv nie je kvantifikovateľný, ide o nepriamy pozitívny vplyv vyplývajúci z regulačného charakteru návrhu zákona, preto sa samostatná analýza vplyvov nevypracúva.
11. Kontakt na spracovateľa Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky Limbová 2 831 01 Bratislava Mgr. Terézia Weinerová riaditeľka Odboru koordinácie protidrogovej stratégie a monitorovania drog terezia.weinerova@health.gov.sk
12. Zdroje Návrh zákona Spolkového ministerstva zdravotníctva – Tretie nariadenie, ktorým sa mení príloha k zákonu o nových psychoaktívnych látkach (SRN), - Rozhodnutia prijaté na zasadnutiach Komisie pre omamné látky Úradu OSN pre omamné látky a kriminalitu (UNODC), - Správa o stave a vývoji drogovej scény na území Slovenskej republiky za rok 2022, - Správa o stave a vývoji drogovej scény na území Slovenskej republiky za rok 2021 a pod.
13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č. 240/2024 (v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky) ☐ Súhlasné ☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie ☒ Nesúhlasné Uveďte pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením: K doložke vybraných vplyvov

Komisia požaduje v doložke vybraných vplyvov dopracovať bod 5. Alternatívne riešenia a bod 8. Preskúmanie účelnosti.

Odôvodnenie: Komisia požaduje dopracovať bod 5. doložky vybraných vplyvov. Uvedenie, že alternatívne riešenia „nie sú“, Komisia nepovažuje za dostatočné a v súlade s Jednotnou metodikou na posudzovanie vybraných vplyvov. Pri návrhu zákona, ktorý mení samotný model regulácie nových psychoaktívnych látok z individuálneho zaradovania konkrétnych látok na generický model podľa skupín chemických štruktúr, bolo potrebné aspoň stručne uviesť, aké varianty boli zvažované a prečo neboli vybrané. Za relevantné alternatívy bolo možné považovať napríklad zachovanie súčasného systému individuálneho zaradovania látok do prílohy zákona č. 139/1998 Z. z. s jeho procesným zrýchlením, čiastkové novelizovanie existujúcej právnej úpravy bez prijatia samostatného zákona alebo užšie vymedzenie regulovaných skupín látok. Bolo by vhodné tiež popísať nulový variant, t. j. zachovanie súčasného stavu.

Preskúmanie účelnosti je formulované príliš všeobecne, keďže uvádza len to, že bude prebiehať priebežne po nadobudnutí účinnosti zákona, bez určenia konkrétného termínu, spôsobu vyhodnotenia a bez presnejšieho prepojenia na merateľné ukazovatele. Takéto znenie Komisia nepovažuje za dostatočné z hľadiska metodiky, podľa ktorej má byť preskúmanie účelnosti nastavené tak, aby bolo možné objektívne posúdiť, či právna úprava splnila sledované ciele.

Vyhodnotenie: Pripomienka bola akceptovaná doplnením relevantných alternatívnych variantov vrátane nulového variantu a konkretizáciou preskúmania účelnosti vrátane termínu, spôsobu vyhodnotenia a merateľných ukazovateľov. Dopracoval sa bod 5. a bod 8 doložky vybraných vplyvov.

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

S predmetným materiálom je možné súhlasiť len za podmienky, že všetky negatívne vplyvy budú zabezpečené v rámci schválených limitov kapitoly (vrátane limitu za oblasť zamestnanosti) MZ SR na príslušné rozpočtové roky, bez dodatočných požiadaviek na rozpočet verejnej správy a celkový limit verejných výdavkov. V tejto súvislosti Komisia žiada upraviť analýzu vplyvov na rozpočet verejnej správy tak, aby z nej nevyplýval nekrytý vplyv a v doložke vybraných vplyvov označiť negatívny, rozpočtovo zabezpečený vplyv na rozpočet verejnej správy.

V analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy v tabuľkách č. 4/B a č. 5 je nesprávne vypočítané poistné (35 % namiesto 35,95 %). Uvedené Komisia žiada upraviť v celej analýze vplyvov.

Vyhodnotenie: Pripomienka bola akceptovaná úpravou doložky vybraných vplyvov a analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy, vrátane odstránenia nekrytého vplyvu. Výpočty boli taktiež opravené.

K sociálnym vplyvom

Komisia odporúča v 9. bode doložky vybraných vplyvov (Vybrané vplyvy materiálu) prehodnotiť sociálne vplyvy. Ak predkladateľ označil žiadne sociálne vplyvy preto, že ich pokladá za marginálne, v 10. bode doložky (Poznámky) uvedie, prečo sú zanedbateľné.

Odôvodnenie: Návrh zákona predpokladá zjednodušenie procesu zaradovania nových psychoaktívnych látok medzi zakázané látky, v dôsledku čoho by sa na Slovensku obmedzila výroba, distribúcia a spotreba drog. Predkladateľ si od toho sľubuje zvýšenie ochrany verejného zdravia, ako aj bezpečnosti obyvateľstva. To by mohlo mať sociálne vplyvy, a to pozitívny vplyv na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám.

Vyhodnotenie: Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky po prehodnotení vypracovalo analýzu sociálnych vplyvov.

K vplyvom na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Z pohľadu analýzy vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu materiál predstavuje prevažne pozitívny spoločenský vplyv na rodinu a rodičovstvo. Cieľom návrhu je zvýšiť bezpečnosť prostredia v ktorom deti vyrastajú.

V rámci legislatívneho procesu Komisia odporúča v analýze vybraných vplyvov rozpracovať explicitný vplyv na ochranu zdravia detí a mládeže v rodinnom prostredí v dôsledku eliminácie dostupnosti nových psychotropných látok. Ide konkrétne o elimináciu prenikania látkových závislostí do rodín a súvisiace kauzálne vzťahy v rodinách. Cieľom materiálu je nesporne ochrániť rodiny pred ich rozpadom, zasahuje do ochrany rodinného prostredia prostredníctvom represívnych opatrení proti šíreniu nových drog. Kvantifikácia by mala korelovať s počtom dotknutých rodín a úspešnosťou záchytov nelegálneho zaobchádzania (obchodovanie/držba) s nelegálnymi psychotropnými látkami u fyzických osôb.

Vyhodnotenie: Pripomienky boli akceptované doplnením vysvetlenia pozitívnych spoločenských, sociálnych a rodinných vplyvov návrhu zákona, najmä vo vzťahu k ochrane verejného zdravia, detí, mládeže a rodinného prostredia. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky vypracovalo analýzu vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č. (v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☐ Nesúhlasné

Uveďte pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením: